

VAKGROEP TUINBOUW PAG. 4

PROGNOSFRUIT PAG. 8

MARKTEN PAG. 14 TOT 17

DIENSTBEToon PAG. 29

BEWEGINGSNIEUWS PAG. 30 TOT 35

GROENE KRING PAG. 37

AGROVOEDINGSKETEN VRAAGT ONDERSTEUNING

Boerenbond trok onmiddellijk aan de alarmbel toen Rusland een embargo op Europese landbouwproducten uitvaardigde, want de impact daarvan is niet te onderschatten. Deze crisis treft immers niet alleen de landbouw maar de hele agrovoedingsketen. De economische gevolgen binnen de EU moeten gespreid worden over meer dan de landbouwsector en de andere schakels in de agrovoedingsketen. PAG. 3 EN 5

Besluit over parken voor konijnen gepubliceerd

Het Koninklijk Besluit over het welzijn van konijnen in fokkerijen werd deze week in het *Belgisch Staatsblad* gepubliceerd. Sommige maatregelen voor vleeskonijnen werden meteen na publicatie van kracht, maar heel wat bedrijven passen de meeste maatregelen al toe. Verder bevat het KB het fameuze stappenplan voor de omschakeling van kooihuisvesting naar parken. PAG. 10

Einde overgangperiode signalisatie

Om landbouwmachines beter zichtbaar te maken in het straatbeeld, moeten heel wat gedragen machines vanaf 1 september uitgerust zijn met rood-wit gestreepte panelen. In sommige gevallen moet de verlichtingsinrichting van de tractor herhaald worden. Zo kunnen andere weggebruikers veilig anticiperen op de lage snelheid, de breedte en de beperkte wendbaarheid van landbouwvoertuigen. De kans is reëel dat de politie vanaf 1 september de naleving van deze wetgeving zal controleren.

WWW.BOERENBOND.BE – Onder het 'Kenniscentrum' op de website van Boerenbond vind je een brochure met alle regels. (www.boerenbond.be/signalisatie).

Dag van de landbouw

Op zondag 21 september is er in elke provincie een mooi aanbod van bedrijven die hun poorten openzetten en bezoekers verwelkomen. Deze week kom je te weten welke Oost-Vlaamse bedrijven meedoen. PAG. 20

Na Brussel kleurt ook Leuven ... begonia

Op 14 augustus waren weer meer dan honderd AVBS-leden die begonia's of andere sierteeltproducten telen als vrijwilliger actief op de Grote Markt in Brussel. Ze realiseerden er het negentiende bloementapijt en werkten zo mee aan de promotie van de knolbegonia, een typisch Vlaams sierteeltproduct. In Leuven wordt dit weekend ook zo'n huzarenstuk gerealiseerd, zij het op kleinere schaal. Op de Grote Markt, voor het stadhuis, wordt een tapijt van 650 m² gerealiseerd in het teken van de herdenking van WO I. Op zaterdag gaan de medewerkers aan de slag vanaf 11 uur. De laatste bloem wordt er gelegd rond 15 uur. Je kunt dit tapijt bewonderen tot maandag 25 augustus.

BOERENBOND
trouw aan land- en tuinbouw

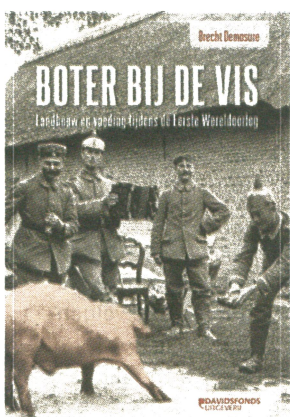
LANDBOUW EN VOEDING IN DE GROTE OORLOG

In onze voorbije zomerreeks gingen we langs bij enkele actieve boeren, op zoek naar sporen van de Eerste Wereldoorlog. In het kader van de grootschalige herdenking, verscheen onlangs het boek *Boter bij de vis*, dat de impact van de grote wereldbrand op de landbouwsector en de voedselbevoorrading in Vlaanderen belicht. Ook de rol die Boerenbond in de oorlog speelde, komt in het boek aan bod.

PUBLICATIE

Jan Van Bavel

Bij de herdenking van de Eerste Wereldoorlog gaat er uiteraard veel aandacht naar de toenmalige strijdkrachten en de militaire operaties. Maar over het dagelijks leven van de Belgische bevolking tijdens de oorlog is er veel minder bekend. Nochtans had de jarenlange strijd een invloed op alle aspecten van het

gewone leven. Zo vielen al bij het begin van de oorlog de import en export van levensmiddelen stil. De beschikbare voedselvoorraden slonken zienderogen en wat er nog restte, werd vaak opgevorderd door de Duitse bezetter. Ook in de landbouwsector ging het slecht: de benodigde grondstoffen ontbraken en vee en paarden werden opgeëist. Door de bezetting van de zeehavens was er bovendien weinig sprake van visserij. De hele oorlog lang heerste er een voedselcrisis. Maar de bevolking was creatief: ze organiseerde openbare soepbedelingen of gebruikte stadsparkjes als moestuin. Alle middelen waren goed om de honger te bestrijden. Ook de zwarte markt floreerde, waardoor sommige landbouwers en handelaars opmerkelijke winsten boekten.

Boter bij de vis

De Eerste Wereldoorlog betekende een cruciale breuk in het West-Europese landbouwbeleid. Vanaf 1860 volgde België een overwegend liberale handels- en landbouwpolitiek: de invoer van goedkoop basisvoedsel werd toegelaten en op andere levensmiddelen rustte een beperkte invoerheffing. Na de oorlog evolueerden de

meeste Europese regeringen naar een meer geleide en gestuurde landbouwconomie, zeker vanaf de late jaren 20 – een periode van overproductie. De oorlogsjaren hadden immers uitgewezen dat een strikte organisatie van de voedselproductie niet per definitie slecht was voor de sector.

Op basis van dagboeken, kranten, aanplakbrieven en hedendaagse literatuur schetst auteur Brecht Demasure in het boek *Boter bij de vis* een beeld van de situatie in bezet en onbezet gebied, zowel tijdens als vlak na de oorlog. Daaruit blijkt dat de Grote Oorlog een belangrijke episode was in de geschiedenis van de landbouw en onze eetcultuur.

Boerenbond in de oorlog

De auteur bespreekt ook uitgebreid de rol van de 'Belgische Boerenbond' voor, tijdens en kort na de oorlog. De Boerenbond werd in 1890 opgericht en evolueerde op korte tijd tot de invloedrijkste landbouwersvereniging van het land. Zo groepeerde hij vlak voor de oorlog 607 lokale boerengilden, goed voor ongeveer 56.000 leden. Het boek belicht ook de gespannen relatie tussen de 'katholieke' Boerenbond en de 'liberale' Landbouwsectie van het in oktober 1914 opgerichte Nationaal Hulp- en Voedingscomité, en de start in 1919 in Roeselare van de Bijzondere Dienst voor het Herstel van West-Vlaanderen van de Boerenbond.

Brecht Demasure is als projectmedewerker verbonden aan het Centrum Agrarische Geschiedenis (CAG). Daar coördineerde hij het project 'Landbouw, voeding en WO I', waaruit dit boek voortvloeide. *Boter bij de vis* is een initiatief van het CAG, in samenwerking met het departement Landbouw en Visserij van de Vlaamse overheid. Het boek is een uitgave van Davidsfonds Uitgeverij, telt 280 mooi geïllustreerde pagina's en kost 29,95 euro.

Win een gratis exemplaar!

Davidsfonds Uitgeverij schenkt drie gratis exemplaren aan onze lezers. Wil je graag zo'n boek, stuur dan voor

vrijdag 29 augustus een mailtje met als onderwerp 'Boter bij de vis' naar petra.de.becker@boerenbond.be. Vermeld duidelijk je naam en lidnummer. Een onschuldige hand duidt daarna de winnaars aan.

Publieksactiviteiten

CAG en het departement Landbouw en Visserij organiseren vanaf dit jaar diverse publieksactiviteiten rond de herdenking van de Eerste Wereldoorlog. Samen met enkele spelers uit de erfgoed- en landbouwsector werd een samenwerkingsverband rond landbouw, visserij en voeding tijdens de Eerste Wereldoorlog opgericht, onder de gelijknamige noemer 'Boter bij de vis'. Gelijktijdig met de uitgave van het boek werd de projectwebsite www.boterbijdeviswo1.be gelanceerd. Die bevat verhalen en beeldmateriaal over het thema, en toont de activiteiten van de partners in het samenwerkingsverband. Vanaf het voorjaar van 2015 organiseert het CAG samen met deze partners een rondreizende tentoonstelling over het onderwerp.

De Universiteit Gent wil bodemsensoren inzetten om in de bodem te zoeken naar restanten van WO I.

Bodemsensor zoekt naar restanten

De Universiteit Gent startte onlangs een meerjarig onderzoeksproject waarbij niet-destructieve technieken gebruikt worden om in de Vlaamse bodem te zoeken naar restanten van de Eerste Wereldoorlog. Naast het bestuderen van luchtfoto's en landschappelijk onderzoek willen met bodemsensoren percelen binnen de voormalige frontzone in de Westhoek scannen. Deze percelen liggen langs de kust tot aan de heuvelstreek nabij de grens met Frankrijk. Met toestemming van de landeigenaar zal men heen-en-weer rijden met een quad, die een slede met de bodemsensor trekt. Er gaat niets in de bodem en om gewasschade maximaal te beperken, wordt gewerkt op weiland of (voor of na de oogst) op akkers.

De resultaten van de opmetingen worden achteraf meegedeeld aan de landeigenaars. Dat zal hen een indicatie geven over de mogelijke aanwezigheid van oorlogsrestanten in de ondergrond van hun terreinen. De gegevens kunnen ook gebruikt worden om de bodemvruchtbaarheid in kaart te brengen. De komende maanden worden de betrokken landeigenaars gecontacteerd.

De initiatiefnemers benadrukken dat de metingen alleen gebruikt zullen worden in het kader van wetenschappelijk onderzoek en dus niet voor onteigeningen, verplichte saneringen of archeologische opgravingen. Er worden ook geen bodemstalen genomen voor laboratoriumanalyses. De resultaten van dit project zullen na afloop onder meer te zien zijn in musea in de regio.

INFORMATIE – Marc Van Meirvenne, Universiteit Gent, marc.vanmeirvenne@ugent.be of www.wo1.ugent.be

In landelijke regio's zoals het Meetjesland was de melkvoorraad voldoende tot diep in de oorlog. Met hondenkarren werd in 1917 de melk rondgevoerd.